

2023-2024

מבוא לניהול הטיפול (290.3055)

שם המרצה: פרופ' אפרת שדמי

רמת הקורס: תואר ראשון, שנה ג'

אתר הקורס: Moodle

מועד ההרצאות: קורס מתוקשב היברידי, הרצאות מוקלטות ומפגשים סינכרוניים בימי א בין 16:15-17:45 כמפורט ברשימת השיעורים

שעות קבלה של המרצה: בתיאום מראש

דרכי התקשרות: eshadmi@univ.haifa.ac.il, 04-6647964

רקע כללי:

שינויים דמוגרפיים וטכנולוגיים מובילים בשנים האחרונות לעלייה מתמדת בשיעור החולים הכרוניים. חולים כרוניים בכלל ואלו עם ריבוי תחלואה בפרט, אחראים על צריכת מרבית שירותי הבריאות. עם זאת, מערכות בריאות אינן מותאמות לטיפול בחולי כרוני. בעיות של תיאום, חוסר הלימה של המבנה הארגוני והכספי, חוסר תמריצים, בעיות פרופסיונאליות הם בין הגורמים המשפיעים על איכות הטיפול בחולה הכרוני. המחקר העוסק בהערכת ושיפור הטיפול בחולה הכרוני מושפע מהמבנה המערכתי ומסוגיות תיאורטיות ומתודולוגיות.

מטרת הקורס:

מטרת הקורס לפתח ידע, מיומנויות חשיבה והשקפת עולם ליישום גישת מנהל טיפול ולפיתוח התפקיד באשפוז החרף, הכרוני, בקהילה ובבית להבטחת איכות טיפול גבוהה מול הקטנת עלויות המערכת.

במסגרת הקורס הסטודנט יכיר

- את הגדרות התפקיד, תחומי האחריות והסמכות בתפקיד מנהל הטיפול.
- גישות ומודלים יישומיים בתחום ניהול הטיפול בלקוח.
- כלים לפיתוח ויישום מודלים ותוכניות התערבות בניהול הטיפול בלקוח.
- מערכות שיתוף פעולה רב-מקצועי ודפוסי תקשורת בין מנהל הטיפול לחברי צוות אחרים בתוך ומחוץ לארגון.
- כלים להערכת תפקוד מנהל הטיפול.

ההוראה תתבצע במסגרת הרצאות מוקלטות מראש באתר הקורס, הרצאות אורחות ופנלים של בעלי תפקידים.

במסגרת הקורס הסטודנטים יכירו את האתגרים המערכתיים לטיפול מיטבי בחולים כרוניים ואת הדרכים בהן נוקטות מערכות בריאות במטרה להתגבר על אתגרים אלו כגון סוגיות הקשורות לאינטגרציה של הטיפול, הבניית תוכניות לטיפול כוללני, וצמצום פערים בין אוכלוסיות.

• במסגרת הקורס הסטודנטים יפתחו:

1. יכולת להצביע על האתגרים המערכתיים לטיפול בחולי כרוני
2. יכולת לאתר גישות מובילות בתחום ניהול הטיפול בחולי כרוני
3. יכולת לבחור בין כלים שונים לבחירת מטופלים להכללה בתוכניות התערבות
4. יכולת להבין סוגיות הקשורות לפערים וצמצום פערים בתחלואה כרונית בין אוכלוסיות
5. יכולת לתכנן מחקר להערכת תוכניות לניהול טיפול בחולי כרוני

דרישות הקורס והערכה:

- ביצוע מטלות במהלך השיעורים ובמודל (אתר מתוקשב) – 100%:
במהלך הקורס ישולבו בשיעור עצמו ובאתר המתוקשב של הקורס תרגילים ומבדקים. שימו לב, לכל מטלה מועדים מוגדרים שיפורסמו במהלך הסמסטר.
לפחות אחד המבדקים יהיה מבדק קריאה – לכן יש לעקוב ולהשלים את חובות הקריאה לאורך הקורס.
יש להגיש את כל המטלות לאורך הסמסטר.

סטודנטים שיש ברשותם מכתב התאמות מהאוניברסיטה וזקוקים להנגשה בקורס מוזמנים לפנות אליי במייל בסמוך לתחילת הקורס.

מערך השיעורים:

תאריך	נושא	
31.12	1. רקע והיכרות עם מבנה הקורס ומטרותיו; סוגיות מרכזיות בטיפול בחולי כרוני: הגדרות ועקרונות	זום סינכרוני
7.1	2. סוגיות מרכזיות בטיפול בחולי כרוני: אתגרים בטיפול בחולי כרוני והמענה לאתגרים אילו	מתוקשב
14.1	3. איכות הטיפול	מתוקשב
21.1	4. עקרונות לניהול הטיפול בחולים כרוניים: טיפול מונחה עדויות (EBP)	מתוקשב
28.1	5. עקרונות לניהול הטיפול בחולים כרוניים: טיפול מונחה עדויות (EBP)	תרגיל – זום סינכרוני

זום סינכרוני - הרצאה אורחת	6. ניהול סיכונים ובטיחות הטיפול התרופתי	4.2
מתקשב	7. מודלים לניהול הטיפול בחולים כרוניים	11.2
מתקשב	8. מודלים לניהול טיפול בבריאות הנפש	18.2
מתקשב + תרגיל	9. טכנולוגיות בבריאות וניהול הטיפול	25.2
פאנל מנהלות טיפול – זום סינכרוני	10. מודלים לניהול טיפול בחולים כרוניים – תפקידים בבתי חולים ובקהילה	3.3
זום סינכרוני	11. סיכום	10.3

חומרי קריאה:

סוגיות מרכזיות בטיפול בחולי כרוני: הגדרות, תחלואה כרונית וריבוי תחלואה

קריאת חובה:

- ברנר, י', (2018). רפואה ממוקדת בחולה במצב כרוני. הרפואה, 157 (4), 228-231.

עקרונות לניהול הטיפול בחולים כרוניים: תכנון יעדי טיפול (Outcomes) הערכת תוצאים ותהליכים: כלים ומדדים להערכת אפקטיביות של תכניות טיפול

קריאת חובה:

- פישר, מ' וגנר, ע', קינר, ט', ושולט, ע'. (2015). איכות רפואית ומדיה - קריאה לחשיבה ערכית מחודשת? הרפואה, 154 (9): 584-588
- פרנקל, א' ובליצר, ר', (2017). תוצאים מדווחי מטופל: הדבר הגדול הבא להשגת טיפול איכותי ממוקד מטופל. איכות ברפואה, 6 (21-23).

עקרונות לניהול הטיפול בחולים כרוניים: טיפול מונחה עדויות (EBP)

קריאת חובה:

- נצר, ד', מרם, מ' וחרמוני, ד' (2010). [מאגרי מידע מבוססי ראיות: חיפוש מושכל חוסך בזמן](#). הרפואה, 149 (6), 391-387.

קריאת רשות:

- Spiva, L., Hart, P. L., Patrick, S., Waggoner, J., Jackson, C., & Threatt, J. L. (2017). Effectiveness of an Evidence-Based Practice Nurse Mentor Training Program. *Worldviews on Evidence-Based Nursing*.

בטיחות הטיפול וניהול סיכונים

קריאת חובה:

- ניב, י, חורב, נ, טל, י, מנור, א, ברודה, א, פאר, ת, ומדוב, מ. (2019). תרבות בטיחות הטיפול בבית החולים. הרפואה, 158 (8) 520-522
- זיאד, ה, ישר, ה, קורניק, ד, ופאול, ה. (2019). שגיאות בכתיבת מרשמי אנטיביוטיקה למטופלים המאושפזים במחלקות פנימיות- מחקר עוקבה פרוספקטיבי. הרפואה, 158 (5) 294-298

עקרונות לניהול הטיפול בחולים כרוניים: שימור הרצף הטיפולי – אינטגרציה של הטיפול במעבר בין מערכות מטפלות

קריאת חובה:

- קומנשטר, ד', כהן, א', וינקר, ש' וביטרמן, ח' (2014). מדידה והערכה של רצף הטיפול – בתי חולים, קהילה ומה שביניהם. **איכות ברפואה**, 1, 6-8.
- שדמי, א' (2014). סוף עידן "החולה מוכר למחלקתנו": מניעת אשפוז חוזר, מדד אינטגרטיבי לשיפור איכות הטיפול. **איכות ברפואה**, 2, 6-8.

קריאת רשות:

Facchinetti, G., D'Angelo, D., Piredda, M., Petitti, T., Matarese, M., Oliveti, A., & De Marinis, M. G. (2020). Continuity of care interventions for preventing hospital readmission of older people with chronic diseases: A meta-analysis. *International Journal of Nursing Studies*, 101, 103396.
<https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2019.103396>

- אורקין, י', גרוסמן, צ', צ'פניק, ג' ולנדאו, ד' (2016). מכתב שחרור של ילוד בריא מבית חולי בישראל ככל תקשורת להמשכיות הטיפול בקהילה. **הרפואה**, 155 (11), 653-655.

מודלים לניהול טיפול בחולים כרוניים – ניהול מקרה וניהול מחלה

קריאת חובה:

- קאופמן, ג' (2015). השפעת מודל משולב לניטור טלפוני וניהול מחלה בחולי אי ספיקת הלב בקהילה על הנטל של המטפל העיקרי ואיכות חייו. **איכות ברפואה**, 3, 14-16.
- קושא, מ', ולינסקי, ל' (2016). רצף הטיפול בחולות סרטן שד. **איכות ברפואה**, 5, 8-11.

קריאת רשות:

- Hudon C, Chouinard MC, Lambert M, Diadiou F, Bouliane D, Beaudin J . (2017). Key factors of case management interventions for frequent users of healthcare services: a thematic analysis review. *BMJ Open*. Oct 22; 7(10):e017762. doi: 10.1136/bmjopen-2017-017762

מודלים של ניהול טיפול – מומחיות קלינית

קריאת חובה:

המנהל הכללי. (2015) אחות מומחית במערך האשפוז והקהילה. חוזר, 6/2015 מ-10 במאי 2015. משרד הבריאות

https://www.health.gov.il/hozer/mk06_2015.pdf

Porat-Dahlerbruch, J., Ratz, S., Aaron, E., & Ellen, M. (2023). Understanding factors affecting the integration of geriatric nurse practitioners into health systems. *Journal of the American Association of Nurse Practitioners*, 35(12), 813–825. <https://doi.org/10.1097/JXX.0000000000000937>

Waizinger, O., Shpigelman, M., Shental, R., Yunis, B., Shimoni, P., Od Cohen, Y., & Kagan, I. (2022). Diabetes nurse practitioners in the shadow of the COVID-19 pandemic: Challenges, insights, and suggestions for improvement. *Journal of nursing scholarship : an official publication of Sigma Theta Tau International Honor Society of Nursing*, 54(4), 453–461. <https://doi.org/10.1111/jnu.12754>

טכנולוגיות בריאות וניהול הטיפול

קריאת חובה:

Gonen, A., & Segev, R. (2021). Nursing Informatics in Israel From a Historical Perspective. *Computers, informatics, nursing : CIN*, 39(12), 865–873. <https://doi.org/10.1097/CIN.0000000000000726>